

7. ÁLLOMÁS

AZ URÁNUSZ

Az Uránusz a bolygók Naptól való elhelyezkedése szempontjából a hetedik helyen kering. Jupiter típusú gázbolygó, nagyságát tekintve a Naprendszer bolygói között a harmadik helyen áll. 27 holdját ismerjük.

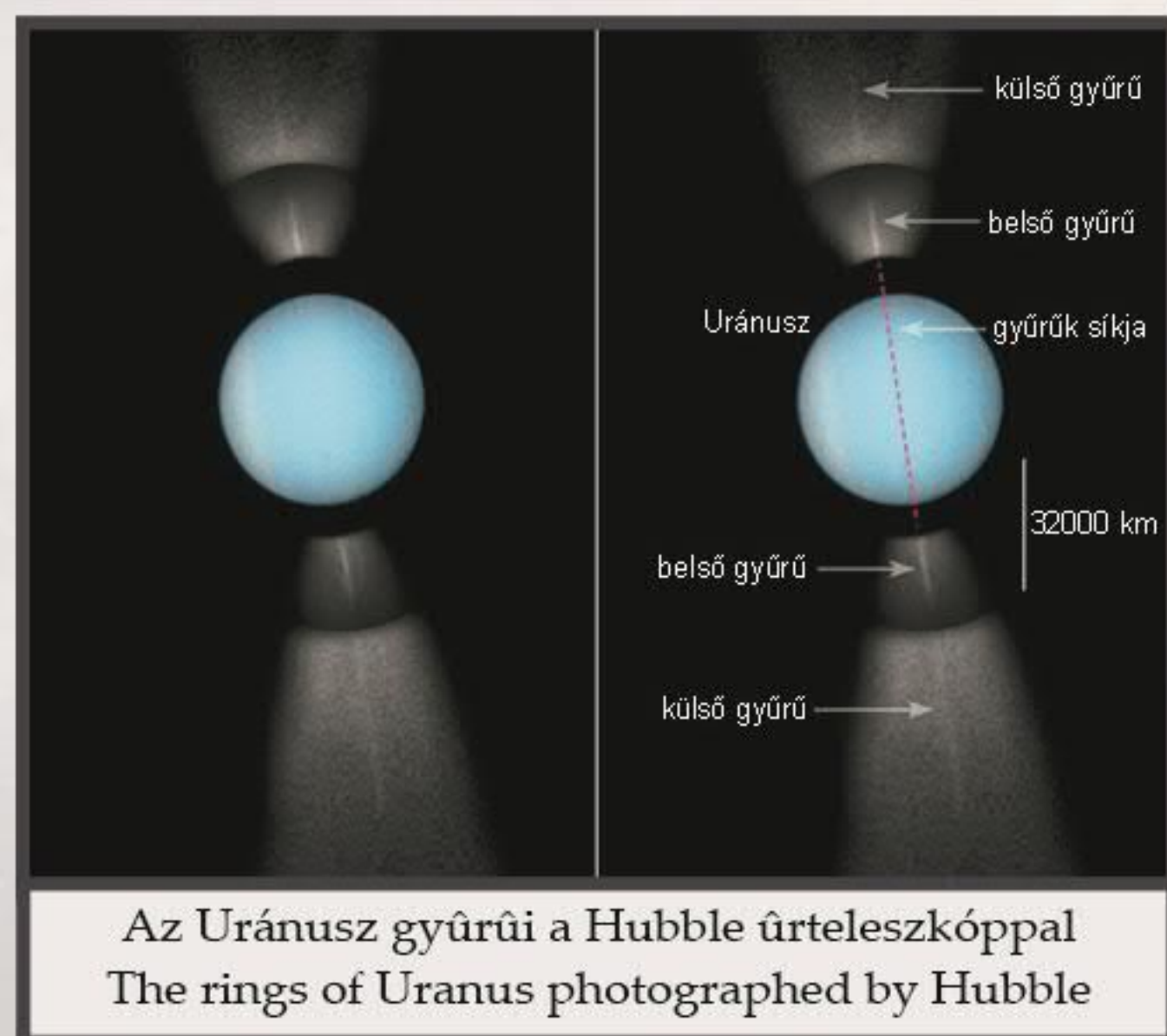

Uránusz, az ég ura, atyja Kronosznak (a római mitológiában Szaturnusz) és nagyapja Zeusznak.

A bolygó elnevezése sok vitát váltott ki. Először III. György angol királyról szerették volna elnevezni, de ez nemigen tetszett a kor csillagászainak. Majd felfedezőjének Herschelnek a neve sem talált nagy támogatásra. Végül Johannes Bode javaslatát elfogadva beillesztették az ógörög-latin elnevezések sorába.

Az 1781. március 13-i felfedezése előtt legalább hússzor regisztrálták, de mindig csillagnak vélték.

Az Uránusz felhőrendszerei a Jupiterhez és a Szaturnuszhoz hasonlóan az egyenlítőjével párhuzamosan helyezkednek el, de még a Szaturnuszénál is halványabbak.

Ugyanúgy csak nagyon halvány gyűrűrendszere van, mint a többi gázbolygónak. Érdekessége az Uránusznak, hogy a bolygó forgástengelye **mindössze 7° -kal tér el a keringési síkjától**, így a pólusok környéke melegebb, az egyenlítőjének a vidékétől.

Az Uránusz rendelkezik a Naprendszer legbizarrabb holdjával. A Mirandán, melynek 40%-a jég és 60%-a kő, nagyon nagy tektonikus aktivitás tapasztalható .

Fodor Antal írása alapján

AZ ÉGITEST FŐ PARAMÉTEREI:

Átmérő: 51.120 km,
a mini Naprendszerben 14,5 cm

Naptól való átlagos távolsága:
2.870.972.220 km,
a mini Naprendszerben 8,2 km

FACT SHEET:

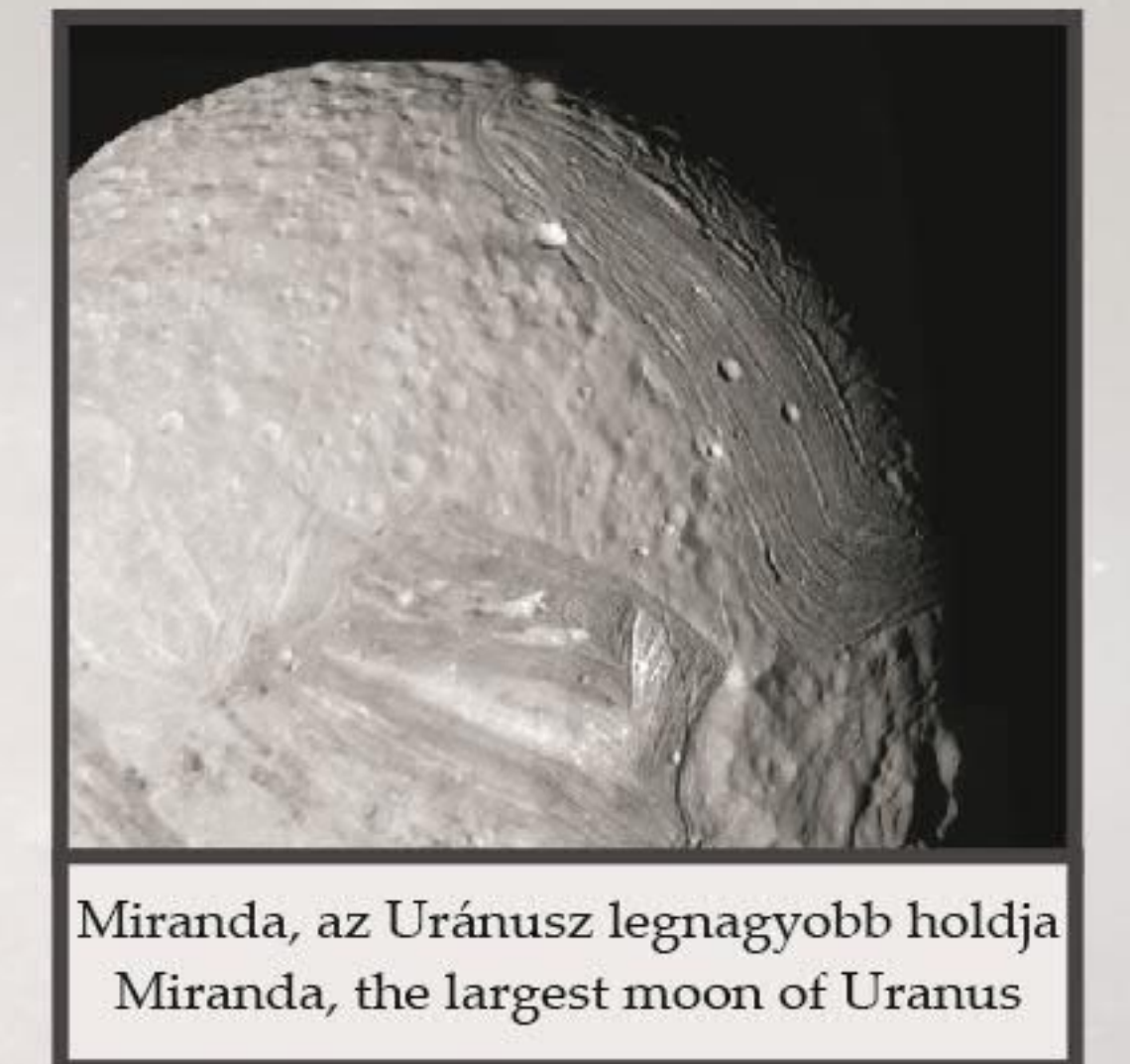
Diameter: 31 760 miles,
in the mini Solar System: 14.5 cm
Average distance from the Sun:
1 783 939 431 miles,
in the mini Solar System: 5.1 miles

7TH STOP

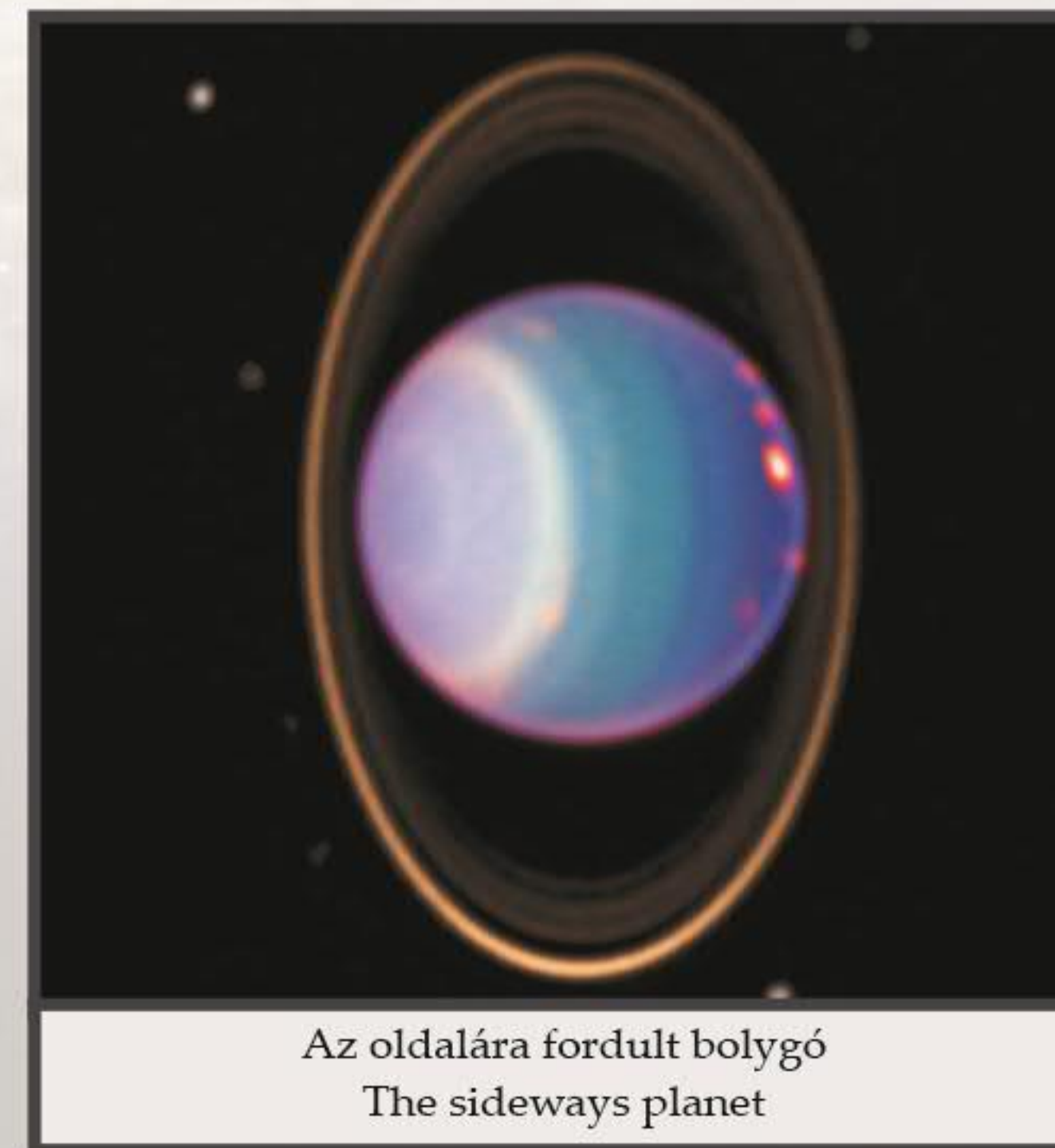
URANUS

It only has a very faint ring system, like the other gas planets. Interestingly, the rotational axis of **Uranus is only 7 degrees off of the plane of its orbit**; therefore, its poles are warmer than its equatorial area.

Uranus has the strangest moon in the Solar System. The small, cold Miranda is made up of 40% ice and 60% rock, and it has a very high level of tectonic activity.

Based on a text by Antal Fodor

Before its discovery on 13 March 1781, Uranus was observed at least twenty times, but it was always thought to be a star.

The cloud systems on Uranus are parallel to its equator, much like Jupiter and Saturn, but they are even more faint than those of Saturn.

TUDTA-E...

1. Az Uránusz holdjait Shakespeare és Alexander Pope hőseiről nevezték el.

2. Először Sir William Herschel is üstökösként azonosította a bolygót.

3. Egy több milliárd évvel ezelőtti ütközés billenthette ki a bolygót eredeti állásából.

DID YOU KNOW ?

1. The moons of Uranus were named after characters of Shakespeare and Alexander Pope.

2. William Herschel first identified the planet as a comet.

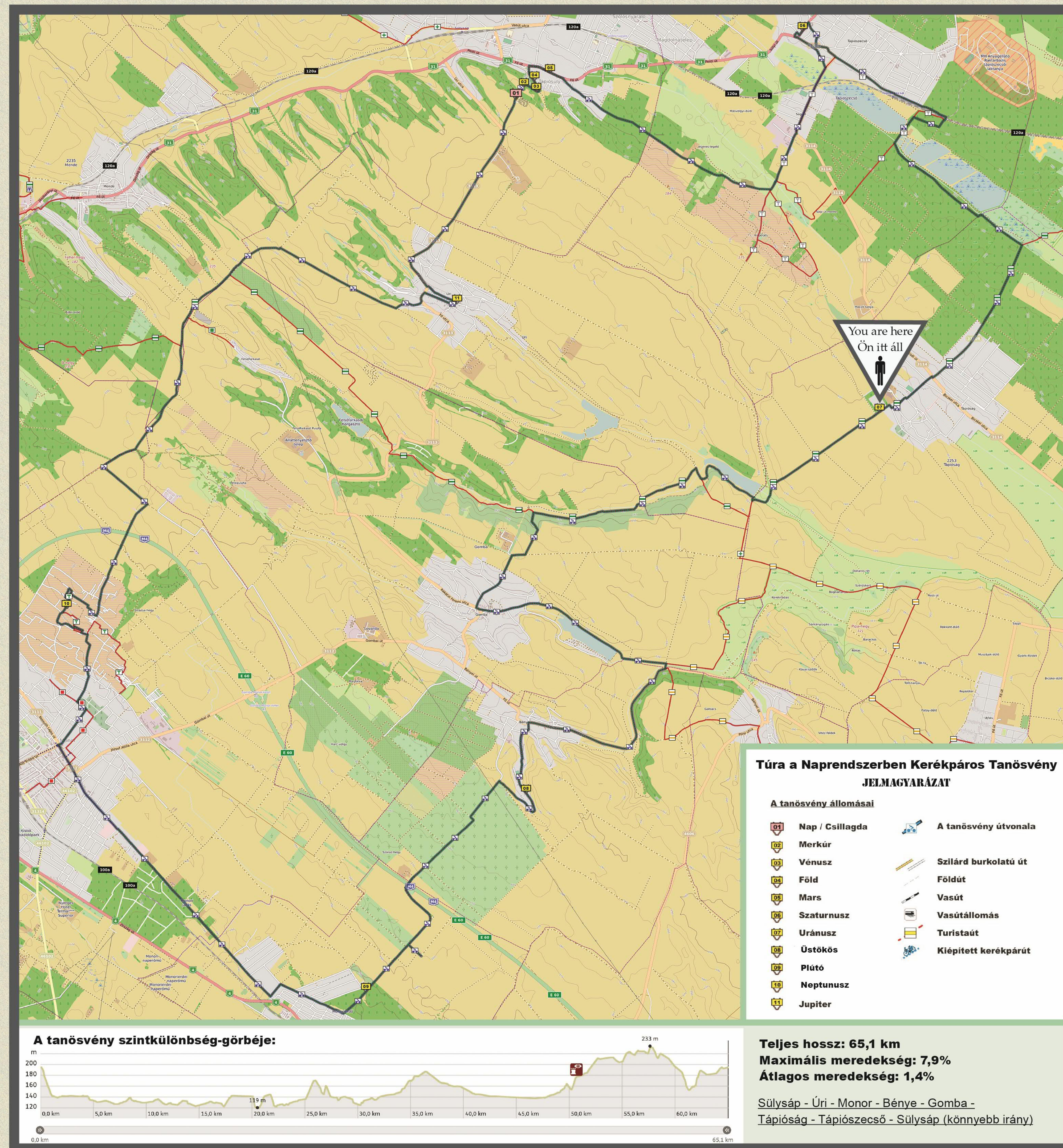
3. The planet's axis was probably knocked out of position by an impact several billion years ago.

TÁPIÓSÁG, A BRONZKOR ÓTA LAKJÁK

Tápióságot már jóval az időszámítás kezdete előtt lakták, ezt bizonyítják a Zsigerpusztán és a Cimbál-réten előkerült bronzkori leletek. A település első okleveles említése 1263-ból származik, amikor V. István (IV. Béla fia) a pécsi püspöknek, valamint a margitszigeti apácáknak adományozta. A 14–15. században a falu a Kartal nemzetségé, majd később az ebből a nemzetségből származó Sági és Sülyi családoké volt. A 18. században az Esterházy család birtokolta, a Szent Mihálynak szentelt katolikus templomot Esterházy Antal építtette 1729-ben.

A faluban érdemes megtekinteni a 18. századi Szent Pál-szobrot. Az ófaluban, a talányos nevű Cica-hegyen található a Cifrakert. A gyönyörű parkban épült a 19. század második felében gróf Szirmay Sándor 72 szobás kastélya, melyből a II. világháború után csak egy torony maradt meg. Innen indul a 6,6 km hosszú Gólyahír-tanösvény, mely a település csaknem összes természeti és épített örökségi helyszínét érinti.

Az erdélyi bányákból a sót hajón szállították Szolnokra, majd szekérre rakták, és Budára vitték. Ezen az útvonalon áll a Török-híd. A török hódításkor egy fahíd volt a helyén, melyet a 17. században váltott fel a kétlyukú boltíves kőhíd.

TÁPIÓSÁG, INHABITED SINCE BRONZE AGE

The area of Tápióság has been settled for thousands of years, as proven by Bronze Age artifacts found at Zsigerpuszta and Cimbál-rét. Tápióság was first mentioned in a charter issued in 1263, when V. István (1270–1272) granted the settlement to the bishop of Pécs and to the nuns on Margitsziget. Between the 14th and 17th centuries the Kartal, Sági and Sülyi family owned the village. In the 18th century, the territory was acquired by the Esterházy family – the Saint Michael church was built by Antal Esterházy, and consecrated in 1729.

It is worth visiting the Saint Paul statue erected in the 18th century, and the Cifrakert (Gaudy Garden) in the historical part of the village puzzlingly called Cicakert – Kitty Garden. A mansion with 72 rooms was built in the beautiful park by Count Sándor Szirmay at the end of the 19th century – unfortunately, the beautiful complex was demolished during WWII, and only one tower survived. The tower is at the trail head of the 6.6 km long Gólyahír-tanösvény (Kingcup Natural Trail) that guides visitors to almost all natural and built heritage sites of the village.

Salt from the mines of Transylvania was transported to Buda in the Middle Ages, and there is one reminder of that period: the Törökhíd (Turkish bridge) was part of the road winding from the mines to the capitol of Hungary. During the Turkish occupation (1541–1686) a wooden bridge was erected over the creek, and it was replaced with a double-arch bridge made of rock in the 17th century.

